

ØKOKRIM

Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av
økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Sendes også pr e-post til postmottak@finans.dep.no

Deres referanse

04/2945

Vår referanse

101/2001/514/6

Vår dato

22. mars 2005

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I REGNSKAPSFØRERLOVEN M.V.

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 16. desember 2004, vedlagt høringsnotater. ØKOKRIM har følgende kommentarer til de foreslåtte endringer i regnskapsførerloven mv:

§ 2 – Regnskapsføring mv

Med bokføringsloven har vi fått et lovmessig skille mellom regnskapsføring og bokføring. Det synes derfor klargjørende at man i regnskapsførerlovens definisjon av regnskapsføring også uttrykkelig inkluderer utføring av oppdragsgivers plikter etter bokføringslovgivningen.

Når det gjelder henvisningen til god regnskapsføringsskikk, antas denne å kunne bidra til å sikre en god yrkesutøvelse innen bransjen. Et lovmessig krav om at oppdrag skal utføres i samsvar med god regnskapsførerskikk, vil etter alt å dømme bidra til å heve bransjestandardenes autoritet og sette ytterligere fokus på yrkesutøvelsen. Det er imidlertid etter vårt syn viktig å presisere at standarden "god regnskapsføringsskikk" aldri kan tilside sette eller innskrenke plikter man måtte ha etter lov eller forskrift. Lignende problemstillinger reises relativt ofte, og vi foreslår derfor om at dette presiseres i de videre forarbeidene.

§ 3 - Dokumentasjon av regnskapsføreroppdrag

Autorisert regnskapsfører skal opprette skriftlig oppdragsavtale med oppdragsgiveren. Det følger av § 3 at det i avtalen skal angis "de regnskapsfunksjoner og andre oppdrag som skal utføres av regnskapsføreren, og for hvilken tid oppdraget skal gjelde". Det er videre et krav om at oppdragsavtalen skal undertegnes av oppdragsgiver og regnskapsfører.

ØKOKRIM foreslår at det i lovteksten også tas inn et krav om at oppdragsavtalen skal dateres. Dette kan umiddelbart synes overflødig, men erfaring viser at så ikke er tilfelle. Datering av oppdragsavtalene er viktig for at det i ettertid ikke skal være noen tvil om tidspunkt for inngåelse av avtalen. Dette vil være særlig viktig i tilfeller hvor kontroll eller etterforskning viser at regnskaps- eller bokføringsreglene ikke er fulgt, slik at

spørsmålet om (strafferettslig) ansvar blir et tema. Vi foreslår derfor at det i lovteksten tas inn et krav også om datering av oppdragsavtalene.

§ 4 – Vilkår for autorisasjon

ØKOKRIM deler oppfatningen i høringsnotatet om at kravet til to års praksis bør opprettholdes. For å inneha autorisasjon som regnskapsfører, bør man etter vår klare oppfatning ha et visst minimum av praktisk erfaring. Dette harmonerer for øvrig også med reglene for revisorene.

§ 5 – Faglig oppdatering

ØKOKRIM støtter forslaget om at det innføres en tilsvarende ordning for autoriserte regnskapsførere som for revisorer med hensyn til faglig oppdatering. Det synes imidlertid for oss som at hensikten bak den eksisterende fornyelsesordningen for autorisasjon av regnskapsførerne, nemlig å opprettholde en oppdatert faglig standard, ikke ivaretas på en tilfredsstillende måte gjennom dagens fornyelsesordning. Det vises i denne forbindelse til beskrivelsen av dette i høringsnotatet. Det synes etter dette på sin plass å vurdere andre løsninger for å sikre kvaliteten.

Det er etter ØKOKRIMs oppfatning helt nødvendig med jevnlig faglig oppdatering for at autoriserte regnskapsførere skal kunne utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Regnskaps- og bokføringsreglene er omfattende, i rask utvikling og i mange tilfeller kompliserte. Hos mange av klientene mangler kompetanse på området helt eller i svært stor grad. Etter vår mening vil et krav om faglig oppdatering innebære et viktig element for å kunne opprettholde en oppdatert faglig standard hos de autoriserte regnskapsførerne. ØKOKRIM støtter på denne bakgrunn forslaget til krav i § 5 og at kravet i forskrift gis samme innhold som for revisorene (105 timer i løpet av de 3 siste år).

§§ 6 og 7 – Bortfall og tilbakekalling av autorisasjon

ØKOKRIM har ingen merknader til at ovennevnte bestemmelser slås sammen til en ny bestemmelse etter mønster av revisorloven § 9-1. Det er imidlertid viktig at det ved praktiseringen av den nye bestemmelsen ikke kreves for mye for at autorisasjon kalles tilbake med hjemmel i bestemmelsens tredje ledd. Dersom denne adgangen til tilbakekalling kun brukes i de aller mest graverende tilfellene, vil dette på sikt undergrave den effekt adgangen er ment å skulle ha, både som et "ris bak speilet" og for å kunne "luke ut" regnskapsførere som ikke bør inneha autorisasjon. ØKOKRIM ber derfor om at det i forarbeidene understrekes at det skal lite til før Kredittilsynet kaller tilbake bevillingen etter tredje ledd. På denne måten kan bestemmelsen gis en praktisk funksjon for å sikre kvaliteten blant de autoriserte regnskapsførerne.

§ 8 – Regnskapsførers taushetsplikt

Det synes hensiktsmessig å utforme nye bestemmelser om taushetsplikt i regnskapsførerloven etter samme modell som i revisorloven. Blant annet bør hensynet til bekjempelse av økonomisk kriminalitet veie tyngre enn taushetsplikten i de aktuelle tilfeller, for regnskapsførere som for revisorer. ØKOKRIM slutter seg til begrunnelsen for de foreslåtte endringer, herunder Finansdepartementets omtale av revisors rapporteringsrett i Ot. prp. nr. 75 (1997-1998).

ØKOKRIM har foreslått å erstatte revisorenes rapporteringsrett overfor politiet ved mistanke om straffbare forhold med en rapporteringsplikt, og Kredittilsynet drøfter hvorvidt det bør innføres en tilsvarende rapporteringsplikt for autoriserte regnskapsførere. En slik plikt vil etter vårt syn ha de beste grunner for seg. Regnskapsførerne sitter ofte svært nær i forhold til å kunne oppdage alvorlige straffbare forhold, særlig av økonomisk karakter. Vår erfaring tilsier at mange alvorlige straffbare forhold ville ha blitt avdekket med en slik rapporteringsplikt, og samfunnsmessige hensyn veier tungt i retning av å innføre en plikt som nevnt.

Kredittilsynet ser det imidlertid ikke som hensiktsmessig å foreslå en slik plikt for regnskapsførere. ØKOKRIM følger langt på vei Kredittilsynets argumentasjon i forhold til at regnskapsførerne står i en annen stilling enn revisorene i forhold til allmennheten. ØKOKRIM ber likevel om at spørsmålet undergis en grundig behandling.

§ 12 - Straff

ØKOKRIM støtter de foreslåtte endringer i strafferamme og foreldelsesfrist og gir tilslutning til den begrunnelse som er gitt i høringsnotatet.

En maksimumsstraff på fengsel inntil 3 måneder reflekterer ikke den samfunnsmessige betydning av at regnskapsførerlovens bestemmelser etterleves. ØKOKRIM har for øvrig samme erfaring som Kredittilsynet med hensyn til faktisk etterlevelse, særlig når det gjelder føring uten autorisasjon samt manglende oppdragsavtaler. Når det gjelder foreldelsesfristen er det nødvendig å forlenge denne for at strafforfølgning skal fremstå som en reell mulighet i de aktuelle sakene. Hensynene vil her være de samme som for overtredelser av aksje-, revisor-, regnskaps- og bokføringslovene, jf. også Kredittilsynets høringsnotat og Ot. prp. nr. 75 (1997-1998). For påtalemyndigheten vil situasjonen ofte være den at selv en foreldelsesfrist på fem år oppleves som kort når det er snakk om etterforskning av økonomiske straffesaker.

Med vennlig hilsen

Trond Eirik Schea
ass ØKOKRIM-sjef

Geir Kjetil Finneide
seniorrådgiver

Kopi sendes riksadvokaten og Politidirektoratet til orientering